

Primjena terminoloških načela na sinonimne nazive u veterinarskoj kirurgiji

Application of terminology principles to synonyms in veterinary surgery

Klječanin Franić*, Ž., M. Đuras, P. Kostešić

Sažetak

22

Suvremeno je hrvatsko biomedicinsko nazivlje trodijelno – sastoji se od latinskih naziva (*os lacrimale*), pohrvaćenih latinskih naziva (*lakrimalna kost*) i hrvatskih naziva (*suzna kost*), zbog čega se brojni nazivi upotrebljavaju u dvjema ili više varijanti. Terminološke su varijante kod određenih anatomskih naziva uvjetovane i time upotrebljavaju li se u kontekstu humane ili veterinarske medicine, s obzirom na razlike u položaju tijela u ljudi i životinja. U ovom su radu analizirani određeni nazivi kojima se stručnjaci u veterinarskoj kirurgiji služe u različitim varijantama. Među istoznačnim su nazivima primjenom terminoloških načela odabrani preporučeni nazivi, koji su usklađeni sa standardnojezičnom i terminološkom normom te prihvatljivi stručnjacima s obzirom na svoj sadržaj i uvriježenost u struci.

Ključne riječi: kirurgija, anatomija, veterinarska medicina, sinonimni nazivi, terminološka načela

Abstract

Modern Croatian biomedical terminology is comprised of three parts – Latin terms (*lacrimal axis*), terms formed by putting together Latin and Croatian terms (*lacrimal bone*) and Croatian terms (*narrow bone*), which is why many terms are used in two or more variants. The terminology variants for certain anatomical terms also depend on whether they are used in the context of human or veterinary medicine, as the posture of humans and animals is different. In this paper, some terms used by veterinary surgeons are analysed in their different variants. Among equivalent terms, the recommended terms have been selected by applying terminology principles and taking into account the alignment of the terms with the standard language and terminology and their acceptance by the professionals concerning their content and prevalence.

Key words: surgery, anatomy, veterinary medicine, synonymous terms, terminology principles

Željana Klječanin Franić, spec. philol. croat., Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, prof. dr. sc. Martina Đuras, Zavoda za anatomiju, histologiju i embriologiju Veterinarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, dr. sc. Petar Kostešić, Klinika za kirurgiju, ortopediju i oftalmologiju Veterinarskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dopisna autorica: zkljecanin@vef.unizg.hr

Uvod

Suvremeno je hrvatsko biomedicinsko nazivlje trodijelno (Loknar, 2003.; Hudeček i Mihaljević, 2012), a ta se trodijelnost najviše zapaža kod anatomskeg nazivlja, posebno kad je riječ o nazivima mišića, živaca, arterija i vena te kostiju i ligamenata. Naime gotovo se podjednako u stručnim tekstovima upotrebljavaju latinski nazivi (*arteria brachialis*, *musculus sterno-occipitalis*), pohrvaćeni latinski nazivi ili internacionalizmi (*brahijalna arterija*, *sterno-okcipitalni mišić*) i njihovi prijevodni ekvivalenti (*nadlaktična arterija*, *prsno-zatiljni mišić*). Prema terminološkim smjernicama (Infoterm, 2005.) prednost imaju domaći jezici i nazivi, no u područjima u kojima latinski i grčki nazivi imaju dugu tradiciju, kao što je biomedicinsko, ti nazivi imaju povlašten status. Internacionalizme odlikuje: 1. prozirnost – latinske su i grčke osnove prepoznatljive u različitim nacionalnim jezicima što olakšava sporazumijevanje među stručnjacima;¹ 2. ekonomičnost – vrlo često za jednorječne internacionalizme ne postoji jednorječni hrvatski ekvivalent, već opisni izraz;² 3. tvorbeno plodnost – od internacionalnih se osnova lakše tvore novi nazivi³. No u prilagodbi posuđenih naziva iz klasičnih jezika osim što treba voditi računa o pravopisnoj, tvorbenoj i sintaktičkoj normi standardnog jezika te terminološkim načelima, u obzir treba uzeti i to da naziv bude usklađen sa zahtjevima struke te da stručnjacima bude prihvatljiv (Mihaljević, 2009.; Gjuran Cocha, 2010.). Pri stvaranju naziva i odabiru preporučenoga naziva među sinonimnim nazivima treba se voditi sljedećim terminološkim načelima (Mihaljević, 2009.): 1. domaći naziv ima prednost pred stranim, 2. nazivi latinskog i grčkog podrijetla imaju prednost pred nazivima iz engleskoga, francuskoga, njemačkoga i drugih jezika, 3. prošireniji naziv ima prednost pred manje proširenim, 4. naziv koji je stručnjacima određene struke prihvatljiviji ima prednost pred nazivom koji je manje prihvatljiv, 5. naziv treba biti usklađen sa sustavom hrvatskog standardnog jezika, 6. kraći nazivi imaju prednost pred

dužima, 6. naziv od kojega se lakše tvore tvorenice ima prednost pred onim od kojega se ne mogu tvoriti tvorenice, 7. unutar istoga terminološkog sustava naziv ne smije imati više značenja, 8. značenje naziva ne smije se bez valjana razloga mijenjati, 9. ako jedan naziv već ima određeno značenje, ne treba mu davati nova značenja, 10. naziv ima prednost ako odgovara pojmu kojemu je pridružen i odražava svoje mjesto u pojmovnom sustavu, a o tome odlučuje stručnjak.

U ovom su radu analizirani određeni nazivi kojima se veterinarski kirurzi služe u različitim varijantama: *koljeni zglob / koljenski zglob*, *kućni zglob / zglob kuka*, *lom/prijelom*, *menisk/meniskus*, *prednji križni ligament / prednji ukriženi ligament* i *zglobna čahura / zglobna kapsula*. U razmatranju koja bi varijanta bila pravilnija, odnosno usklađenija sa standardnojezičnom i terminološkom normom, za svaki je od ovih naziva provedena jezična i terminološka analiza s obzirom na uzrok postanka istoznačnih naziva. Jezična je analiza tako obuhvatila pravopisni, tvorbeni i sintaktički aspekt nastanka naziva, a u terminološkoj su analizi primijenjena sljedeća terminološka načela: 1. domaći nazivi imaju prednost pred stranim, 2. prošireniji naziv ima prednost pred manje proširenim, 3. naziv koji je korisnicima prihvatljiviji ima prednost pred nazivom koji je manje prihvatljiv, 4. naziv treba biti usklađen sa sustavom hrvatskog standardnog jezika, 5. naziv od kojega se lakše tvore tvorenice ima prednost pred onim od kojega se ne mogu tvoriti tvorenice.

Pojavnost pojedinih sinonimnih naziva u stručnim i znanstvenim tekstovima provjerili smo na *Google Znalcu*. Također, pravopisne, tvorbene, sintaktičke i leksičke varijante odabranih naziva potražili smo u općejezičnim i terminološkim pisanim i elektroničkim rječničkim izvorima, a to su *Rječnik hrvatskog jezika* (Anić, 2007.), *Hrvatski jezični portal* (<https://hjp.znanje.hr/>), *Terminološka baza Hrvatsko strukovno nazivlje – Struna* (<http://struna.ihj.hr/>), *Enciklopedijski rječnik humanog i veterinarskog medicinskog nazivlja* (Padovan, 2006.) i *Medicinski leksikon* (<https://medicinski.lzmk.hr/>).

Primjena terminoloških načela na odabir naziva *Koljeni zglob ili koljenski zglob*

U tvorbi pridjeva od imenica kod kojih pridjevni sufiks *-ni* dolazi na osnovu koja završava suglasnikom *-n* jedno se *-n* gubi: *kamen > kameni*, *ugljen > ugljeni*, *rame > rameni*, *sjeme > sjemeni* itd. Stjepan Babić u *Tvorbi riječi* (2002.) navodi da u novim tvorba na osnovu sa završnim suglasnikom *-n* sufiks *-ni* više ne dolazi, već je uobičajeniji sufiks *-ski*, te i za primjere imenica *rame* i *sjeme* pridjeve *ramenski* i *sjemenski* navodi kao uobičajenije. *Hrvatski jezični*

1 Primjerice internacionalizam *hemoragija* (*krvarenje*) u engleskom je jeziku *hemorrhage*, u francuskom *hémorragie*, a u njemačkom *Hämorrhagie*.

2 To vrijedi i za nazive anatomskih struktura (npr. *glomerul* – 'malena nakupina najčešće kapilara ili sitnih arterija'), i za nazive fizioloških i patoloških procesa i stanja (npr. *hilemija* – 'prisutnost limfe bogate mašću u cirkulaciji'), i za nazive dijagnostičkih i terapijskih postupaka (npr. *reimplantacija* – 'ponovno usadivanje tkiva ili organa na mjesto odakle je izvađeno') (Padovan, 2006.).

3 Primjerice od grčke osnove *hepar-* izvode se nazivi *heparinaza* ('jetreni enzim'), *hepatalgija* ('bolnost jetre'), *hepatikolitotomija* ('uklanjanje kamenaca iz jetrenih žučnih puteva'), *hepatolit* ('konkrement u jetri'), *hepatorafija* ('kirurški šav jetre') i brojni drugi (Padovan, 2006.).

portal (HJP) od imenica *koljeno*, *rame*, *sjeme* i *tjeme* pridjeve tvori sufiksom *-ni*, a ne sufiksom *-ski* (*koljeni*, *rameni*, *sjemeni* i *tjemeni*), a i nazivi u terminološkoj bazi *Struna* sadržavaju ovu pridjevnu varijantu (*koljeni zglob*, *rameni zglob*, *sjemeni kanalići*, *tjemeni brid*), kao i nazivi u *Enciklopedijskom rječniku humanog i veterinarskog medicinskog nazivlja* (ERHVMN; Padovan, 2006.) i *Medicinskom leksikonu*. Premda su, dakle, kod navedenih pridjeva u stručnim tekstovima u upotrebi obje tvorbene varijante, i obje su pravilne, s obzirom na veću učestalost tvorbe sufiksom *-ni*⁴ te na to da se varijante na *-ni* nalaze u terminološkim izvorima (ERHVMN, HJP, *Struna*), prednost bismo dali tvorbenim varijantama *koljeni*, *rameni*, *sjemeni* i *tjemeni*, odnosno nazivu **koljeni zglob** (lat. *articulus genus*, engl. *stifle joint*, *knee-joint*, franc. *genou*, njem. *Kniegelenk*).

Spomenut ćemo i da *Veterinarska anatomska nomenklatura* (*Nomina anatomia veterinaria*, 2017.) ističe da latinska riječ *articulatio* podrazumijeva sve spojeve u tijelu te se ona upotrebljava i u nazivu svih zglobova. U starijoj je literaturi naziv *articulus* označivao isključivo spoj u tijelu koji je ostvaren zglobom (lat. *articulatio synovialis*). Tako će prema nomenklaturi iz 2017. pravilan latinski naziv koljenog zgloba biti **articulatio genus**.

Kučni zglob ili zglob kuka

Za zglob kuka svojedobno je među veterinarskim kirurzima postojao prijedlog da se nazove *kučnim zglobom*, prema analogiji s tvorbom naziva drugih zglobova u tijelu, kao što su *čeljusni zglob*, *lakatni zglob*, *ručni zglob*, *skočni (nožni) zglob* i drugi. Premda su i tvorbeni obrazac (prema kojemu odnosni pridjev od riječi *kuk* glasi *kučni*) i sintaktički obrazac (pridjevna sintagma *kučni zglob* ima prednost u odnosu na genitivnu sintagmu *zglob kuka*) u nastanku ovog naziva u skladu sa standardnojezičnom normom i terminološkim preporukama, naziv *kučni zglob* u struci nije prihvaćen, i to zbog izgovorne sličnosti pridjeva *kučni* s pridjevom *kućni*, odnosno potencijalnog nerazlikovanja ovih dvaju pridjeva u izgovoru i zabune koju bi to nerazlikovanje moglo izazvati. Sintaktičku varijantu *kučni zglob* ne nalazimo ni u terminološkim rječničkim izvorima te je u slučaju ovog naziva nedvojbeno preporuka koristiti se genitivnom sintagmom **zglob kuka** (lat. *coxa*, engl. *hip*, franc. *hanche*, njem. *Hüfte*).

Također, u veterinarskoj se anatomiji spoj između kosti kukovlja ili bočne kosti (lat. *os coxae*) i bedrene kost (lat. *os femoris*) naziva **bočnim zglobom** (lat. *articulatio coxae*) (König i Liebich, 2009., Padovan, 2006.).

⁴ Na Google Znalcu nalazi se 2780 rezultata za naziv *koljeni zglob* i 612 rezultata za varijantu *koljenski zglob*.

Lom ili prijelom

U *Rječniku hrvatskoga jezika* (Anić, 2007.) kao prvo značenje rječničke natuknice *lom* navodi se definicija 'čin slamanja i mjesto gdje se nešto slomilo', a kao sinonim navodi se riječ *prijelom*. Uz prvo značenje rječničke natuknice *prijelom* navedena je leksikografska odrednica *pat.*, što znači da se riječ upotrebljava u okviru određene struke (*patologija*), te definicija 'lom, puknuće kosti', a kao sinonim navodi se riječ *fraktura*. I na HJP-u uz riječ *prijelom* navodi se da se upotrebljava u medicini u značenju 'lom, puknuće kostiju'. U *Struni* se riječ *lom* ne nalazi kao naziv u medicinskim znanostima koji se odnosi na tjelesne organe (u dentalnoj se medicini *lom* veže isključivo uz materijale), već se nalazi u drugim znanstvenim područjima i odnosi se ili na lom različitih materijala u tehničkim znanostima (primjerice u drvnjoj tehnologiji *lom drva* ili u strojarstvu *lom filtarskog elementa*) ili u prirodnim znanostima (u geofizici *lom vjetrova*, u fizici lom svjetlosti). U humanoj, veterinarskoj i dentalnoj medicini kao prijevodni ekvivalent latinskog naziva *fractura* (engl. *fracture*) upotrebljava se naziv *prijelom*: *prijelom lubanje* (lat. *fractura cranii*, engl. *fracture of the skull*), *prijelom zelene grane* (engl. *greenstick fracture*), *prijelom krune* (lat. *fractura coronae dentis*, engl. *crown fracture*) itd. I ERHVMN, i *Struna*, i *Medicinski leksikon* u značenju frakture tjelesnih organa i struktura sadržavaju samo naziv *prijelom*, stoga je i naša nedvojbeno preporuka pri izboru između leksičkih varijanti *lom* i *prijelom* upotreba naziva **prijelom** (lat. *fractura*, engl. *fracture*, franc. *fracture*, njem. *Fraktur*).

Meniskus ili menisk

Pri prihvaćanju imenica iz latinskoga u hrvatski jezik latinski se imenični sufiksi odnosno njihovi dijelovi kao što su *-um* (dio sufiksa *-ulum*) i *-us* obično uklanjaju.⁵ Primjeri su takve prilagodbe sljedeći: lat. *atrium* → hrv. *atrij*, lat. *discus* → hrv. *disk*, lat. *fasciculus* → hrv. *fascikul*, lat. *glomerulus* → hrv. *glomerul*, lat. *ventriculum* → hrv. *ventrikul*, lat. *reticulum* → hrv. *retikul*. U skladu s tim i latinski naziv *meniscus* – 'polumjesečasta ili srpolika pločica u zglobnoj šupljini građena od fibrozne hrskavice' – u hrvatskom jeziku glasi **menisk**. Ova se pravopisna varijanta nalazi i u *Medicinskom leksikonu* i u ERHVMN-u gdje se uz terminološku natuknicu *menisk* upućuje na precizniji naziv – **zglobni menisk** (lat. *meniscus articularis*, engl. *articular meniscus*, franc. *ménisque articulaire*, njem. *Gelenkmeniskus*) (Padovan, 2006.). Varijantu *menisk* sadržava i *Stru-*

⁵ Postoje i iznimke, primjerice nazivi *mediastinum* (lat. *mediastinum* – *sredoprsej*) i *volvulus* (lat. *volvulus* – 'zapletaj crijeva').

na, ali u terminološkom sustavu kemije gdje je definicija ovog naziva 'zakrivljenost površine tekućine uzrokovana površinskom napetošću'.

Prednji križni ligament ili prednji ukriženi ligament

Naziv *prednji križni ligament* u suvremenoj se stručnoj publicistici nalazi u čak četiri varijante, a pregled njihove učestalosti na *Google Znalcu* dat će sljedeće rezultate: *prednji križni ligament* (oko 1060 rezultata), *prednja križna sveza* (oko 512 rezultata), *prednji ukriženi ligament* (oko 345 rezultata) i *prednja ukrižena sveza* (oko 329 rezultata). U ERHVMN-u ova se anatomska struktura – snažan ligament koji povezuje bedrenu i goljeničnu kost unutar koljenog zgloba – nalazi pod rječničkom natuknicom *lateralna križna sveza koljenog zgloba* (lat. *ligamentum cruciatum anterius* i *ligamentum decussatum anterius*, engl. *anterior cruciate ligament*, franc. *ligament croisé antérieur*, njem. *vorderes Kreuzband*). Ovaj se peteročlani naziv u znanstvenim i stručnim radovima međutim ne upotrebljava, već je prevladao tročlani naziv *prednji križni ligament*, što je s gledišta jezične ekonomije i s obzirom na to da ne utječe na preciznost naziva opravdano.

Što se tiče upotrebe latinskog naziva *ligament* ili domaćeg *sveza*, prema terminološkom načelu koje kaže da prednost u tvorbi naziva ima domaća riječ, u ovom bi nazivu prednost imala hrvatska riječ *sveza* pred posuđenicom *ligament*. Premda domaće riječi imaju prednost pred internacionalizmima, zbog svoje je prozirnosti i jednoznačnosti naziv *ligament* jednakovrijedan nazivu *sveza*. On je osim toga i tvorbeno plodan, naime od naziva *ligament* mogu se tvoriti druge riječi (npr. različiti pridjevni oblici u nazivima *ligamentna burza*, *ligamentozna kila* i *ligamentarni kompleks*; Padovan 2006.), dok od naziva *sveza* to nije uobičajeno.

Prednji i stražnji križni ligament nazivaju se *križnima* odnosno *ukriženima* zbog toga što unutar koljena tvore strukturu koja nalikuje na slovo X. Pridjev *križni* ima značenje 'koji se odnosi na križ' i 'koji oblikuje križ' (HJP), a pridjev *ukriženi* odnosi se na strukture koje se međusobno križaju tako da postoje osnove za upotrebu obaju pridjeva. ERHVMN sadržava oba ova pridjeva u nazivima, pa se tako nalaze rječničke natuknice *križna kost*, *križna međuhrskavična kopitna sveza*, *križni gangliji*, ali i *ukrižene sezamoidne sveze*, *ukriženi sindromi* i *ukriženo ispupčenje*.

Prema tome, ni jedna od četiriju varijanti ovog naziva nije nepravilna. Prednost bi s terminološkog aspekta, s obzirom na prednost domaćih naziva pred posuđenima u hrvatskoj terminologiji, imao naziv *prednja križna sveza* ili *prednja ukrižena sveza*. No kako se u znanstvenoj i stručnoj komunikaciji

najčešće upotrebljava naziv *prednji križni ligament*, a i u biomedicinskom je terminološkom sustavu upotreba internacionalizma *ligament* opravdana zbog njegove prepoznatljivosti i duge tradicije u medicini, preciznosti značenja i tvorbeno plodnosti, možemo se složiti i s izborom stručnjaka i reći da je jednakovrijedan naziv ***prednji križni ligament***.⁶

Uz ove se četiri varijante naziva, međutim, pojavljuju još dvije, a one su nastale zbog različita položaja tijela odnosno trupa u ljudi i životinja, pa se u humanoj i veterinarskoj medicini iste tjelesne strukture različito opisuju. Pojmovi *prednji* i *stražnji*, odnosno *anteriorni* i *posteriorni*, pripadaju skupini anatomske odrednice kojima se opisuje položaj i smjer dijela tijela (lat. *termini situm et directionem partium corporis indicantes*) i uobičajeni su u humanoj anatomiji zbog uspravnog, stojećeg položaja ljudskog tijela. U veterinarskoj se anatomiji pojmovi *prednji* i *stražnji* upotrebljavaju samo iznimno. Kako bi se preciznije opisao položaj neke anatomske strukture u četveronožaca, a time i većine kralježnjaka, položaj prema naprijed i položaj prema straga opisuju se kao *kranijalni* – 'prema glavi' i *kaudalni* – 'prema repu'. Oznake *anteriorni* i *posteriorni* upotrebljavaju se samo pri opisu struktura na glavi, primjerice pri opisu dijelova očne jabučice gdje bi oznaka *kranijalni* bila netočna s obzirom na to da je i sama struktura smještena upravo na glavi. Zbog toga su u veterinarskoj medicini, u skladu s veterinarskom anatomskom nomenklaturom, precizniji nazivi *lig. cruciatum craniale* i *lig. cruciatum caudale*, odnosno ***kranijalni križni ligament*** i ***kaudalni križni ligament*** (Gasse i sur., 2017.). U veterinarskoj se kirurgiji međutim upravo ovi nazivi rjeđe upotrebljavaju, te se umjesto odrednice *kranijalni* i *kaudalni* upotrebljavaju odrednice *prednji* i *stražnji* kao što je to u humanoj kirurgiji.

Zglobna čahura ili zglobna kapsula

Zglobna čahura jest tanja ili deblja dvoslojna opna koja zatvara zglobnu šupljinu, prihvaća se za rub zglobnih ploha kosti i prelazi u pokosnicu. Uz ovaj se naziv gotovo podjednako, sudeći po rezultatima pretrage na *Google Znalcu*,⁷ upotrebljava i naziv *zglobna kapsula*, stoga se postavlja pitanje koji je od njih prihvatljiviji. Prema terminološkom načelu koje kaže da prednost u tvorbi naziva imaju domaće riječi pred

⁶ Terminološka baza Struna preporučuje naziv *sveza* ('snop čvrstih nerastezljivih vezivnih vlakana koji povezuje najmanje dvije kosti te hrskavice i druge tkivne strukture učvršćujući njihovu vezu i osiguravajući stabilan položaj'), a naziv *ligament* normativno određuje kao dopušteni naziv. Također, uz preporučeni naziv *prednja ukrižena sveza* kao dopuštene nazive ima *prednja križna sveza* i *prednji ukriženi ligament*.

⁷ Pretraga na *Google Znalcu* pokazuje 1090 rezultata za naziv *zglobna čahura* i 1020 rezultata za naziv *zglobna kapsula*.

stranama, hrvatska riječ *čahura* imala bi prednost pred internacionalizmom *kapsula*, pa tako i ERHVMN, i *Medicinski leksikon*, i *Struna* sadržavaju naziv *zglobna čahura*. To, međutim, ne znači da je *kapsula* neprihvatljiva riječ u biomedicinskom nazivlju, naime kako je postojanje sinonima prilika za razjednačivanje i preciziranje značenja, tako je i *kapsula* kao naziv prihvaćena primjerice u farmakologiji (*kapsula* – ‘čvrsti jednodozirni omot koji sadržava lijek za oralnu primjenu’). Osim toga, internacionalizam *kapsula* tvorbeno je plodniji od hrvatskog ekvivalenta *čahura*, zbog čega je u biomedicinskom nazivlju zadržan u složenim nazivima u kojima se od ove riječi tvori pridjev (npr. *kapsularna katarakta*, *kapsularne bubrežne arterije*) te kao osnova u sufiksoidnim imeničnim tvorenicama (npr. *kapsuloplastika* – ‘kirurška rekonstrukcija zglobne čahure’, *kapsulorafija* – ‘kirurško nabiranje zglobne čahure’ i *kapsulotomija* – ‘prerezivanje zglobne čahure, obično radi poboljšanja zglobnih kretanja’, ‘incizija očne leće kod operacije mrežne’) (Padovan, 2006.). Kada je riječ o opni koja zatvara zglobnu šupljinu, preporučuje se naziv **zglobna čahura** (lat. *capsula articularis*, engl. *joint capsule*, franc. *capsule articulaire*, njem. *Gelenkkapsel*).

Zaključak

Normiranje nazivlja podrazumijeva svjestan odabir jednoga među istoznačnim nazivima kao preporučenoga, s tim da odabrani naziv treba biti usklađen i sa zahtjevima struke i s jezičnom normom. Kod nekih su naziva prilagodba posuđenica standardnojezičnoj normi, primjena terminoloških načela i odabir naziva jednostavniji (*koljenski zglob* > *koljeni zglob*, *meniskus* > *menisk*, *lom* > *prijelom*, *kučni zglob* > *zglob kuka*, *zglobna kapsula* > *zglobna čahura*), no analiza naziva *prednji križni ligament* pokazuje da odabir naziva među sinonimnim varijantama nije uvijek jednostavan. Terminološka načela ne smiju se mehanički primjenjivati niti je to moguće s obzirom na to da se katkad jedno terminološko načelo kosi s drugim. Praksa pokazuje da se internacionalizmi različito prihvaćaju, primjerice *ligament* kao sastavnica složenog naziva *prednji križni ligament* češće je u upotrebi od domaćeg naziva *sveza*, dok je kod naziva *zglobna čahura* / *zglobna kapsula* češća varijanta s domaćom sastavnicom *čahura*. Kod naziva *prednji križni ligament* sa stajališta veterinarske anatomije treba voditi računa i o tome da je umjesto oznaka *prednji* i *stražnji* u veterinarskoj medicini preciznije koristiti se odrednicama *kranijalni* i *kaudalni*, što znači da odabir naziva u ovom slučaju ovisi i o terminološkom podstavu, humanomedicinskom ili veterinarskomedicinskom, unutar biomedicinskog nazivlja. S druge strane, u veterinarskoj kirurgiji kao kliničkoj znanosti

u upotrebi je prevladao naziv *prednji križni ligament* nad *kranijalnim križnim ligamentom*. Normiranje naziva u ovom bi slučaju značilo da se stručnjaci različitih veterinarskomedicinskih disciplina, anatomije i kirurgije, usuglase koji će naziv s obzirom na moguće kombinacije varijantnih sastavnica *prednji/kranijalni* + *križni/ukriženi* + *ligament/sveza* biti normativno određen kao preporučeni naziv, a koji kao dopušteni (ili nedopušteni) naziv. Za koju god se od ovih varijanti odlučili, preporuka je da se radi razumijevanja sadržaja na razini jednoga teksta uvijek upotrebljava isključivo jedna varijanta naziva.

Literatura

- ANIĆ, V. (2007): Rječnik hrvatskoga jezika. Novi liber – Europapress Holding, Zagreb
- BABIĆ, S. (2002): Tvorba riječi u hrvatskome književnome jeziku. HAZU, Nakladni zavod Globus, Zagreb
- GJURAN COHA, A. (2011): Terminologizacija jezika medicinske struke. *Medicina fluminensis*, 47 (1), 4-14.
- HRVATSKI JEZIČNI PORTAL: <https://hjp.znanje.hr/>
- HRVATSKO STRUKOVNO NAZIVLJE – STRUNA: <http://struna.ihij.hr/>
- HUDEČEK, L., M. MIHALJEVIĆ (2012): Hrvatski terminološki priručnik. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb
- INFOTERM (2005): Smjernice za terminološke politike. Pariz: Obrazovna, znanstvena i kulturna organizacija Ujedinjenih naroda (UNESCO)
- INTERNATIONAL COMMITTEE ON VETERINARY GROSS ANATOMICAL NOMENCLATURE (2017): *Nomina anatomica veterinaria*. 6th edition (H., Gasse, W. Van Den Broeck, M. Pereira-Sampaio, G. M. Constantinescu, P. Simoens, editorial committee). World Association of Veterinary Anatomists. Hannover, Ghent, Columbia, Rio de Janeiro.
- KÖNIG H. G., H. G. LIEBICH (2009): Anatomija domaćih sisavaca. Naklada Slap, Zagreb
- LOKNAR, V. (2003): Rječnik latinskoga i hrvatskoga medicinskoga nazivlja. Medicinska naklada, Zagreb
- MIHALJEVIĆ, M. (2009): Vrednovanje terminoloških radova. *Lahor*, 1 (7), 110-119.
- MEDICINSKI LEKSIKON: <https://medicinski.lzmk.hr/>
- PADOVAN, I. (ur.) (2006): Enciklopedijski rječnik humanog i veterinarskog medicinskoga nazivlja. HAZU, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb